לדעתך דיין מישתבע. כדרך שבני חדש נשבעין ואין דרך בני חדש לקרות לממלים עולי מלרים: **לאפוקי מאי**. למרי ליה הכי לשלח על דעתך אלא מסבירין אותך": **נאו לאפוקי**. דיוסד ליה לבעל **תוס** לאסקונדרי פיספסים אמשחקים בהן וקרא לוחן זוז וכך רולה לפטור עלמו מן תורה אור המבושה,מלל דעביד חיים דמשבע לדעתה דנפשיה,הכא נמי ניחא הכי נבי שומשמי: **גא**. — שומשמי ואיסקונדרי לאו מילתא היא ובהכי לא מיפטר חיים נפשיה ומשום הכי מעמת לא היו לומרים לו "הוי יודע כו": **גלא לאפוקי מקניא דרבא**. דזוזי ממש יהב ובני למיפטר בהכי ובאמר מילי לא עביד חיים דמשבע לדעתה דנפשיה: **ופא מניא וכן מניגו כו' שנאמר ולא תאכס לבדכס**. הכי פירושו חיני משביע לאכס על דעתכס לבדכס: **לאפוקי מאי**. קאמר להו הכי לכי לאו לאפוקי דלי לאסיקו לה שמא לעבודת כוכבים חלוה ופלאו לה ובאו למיפטר נפשייהו לאמרי דפלחי לאלוה: **גא**. לאו לאפוקי מהום הלי קאמר הכי דלינהו לה מאו לאסוקי לעבודת כוכבים שמא חלוה ולמיפטר נפשייהו (ד) (ולא) עבודת כוכבים ליקרי חלוה (בעלמא): אס כן לאחי משבע ועל יחהון הכי "על דעת המקום ועל דעתי", ליהבע יחהון דמקיימיהו הוליה: **סוס משמע סורס אחס**. שבבאב בלבד: **משמע מצות המלך**. שבפרקה סוס הסיס עליך מלך (דברים יו) סיס סס מצות: **ולישבע לאו סכי דמקיימיהו עבודת כוכבים וכוכבים וסורס כולס בי נמי דמקיימיהו מרי"ג מצות**. ולא מצי למימר מידי: **גלא משה רבינו מילתא דלאו מריחא נקט**. כשאמר על דעת המקום ועל דעתי משה כלל הכל: **מורוומא**. ליקמפלגות מלאות הבן: **וכלע יסהון**. אלמא דסוה גדול מקורת בית הבד: **בערוך קאמר**. נחס מצוחר לו משבחא בקורת בית הבד: **וסא כולהו מיערף עריפי**. הוו מצמרין: **בנבו מרוך קאמרינן**. ולא הוי גדול כי הלי גוממא: **וליחני**. "הס לא ליחני נחס גבו מרוך, לקורת בית הבד(ה): מילתא **מגב מורימא קמ"ל**. דלי אמר (ו) בית הבד,מגבו מרוך קאמר,דומיא דקורת בית הבד דהוי מרוך מדקים חדקים: **נפקא מינה**. למיכר קורת בית הבד לחבירו: **מי נמי מרוך אין**. ולאו הוי קורת בית הבד: מתני'

א"ל כי משתבע אדעתא דידן משתבע ואנן לא מסקינן נפשין אשומשמני אלא דעתא דנפשיה לא עביד אינים דמשתבע. והתניא *כשהן משביעין אותו "אומרים לו הוי יודע שלא על תנאי שבלבך אנו משביעין אותך אלא על *דעתינו ועל דעת בית דין"לאפוקי מאי,לאו" לאפוקי דאסיק להו לאיסקונדרי ואסיק להון שמא זוזי, ומדקאמר "על דעתינו" מכלל דעביד אינש דמשתבע אדעתא דנפשיה: **לא**,לאפוקי *מקניא דרבא דהדוא גברא דהוה מסיק בחבריה זוזי,אתא לקמיה דרבא, א"ל ללוה"ויל פרע לי,א"ל פרעתיך א"ל רבא א"כ ויל אישתבע ליה דפרעתיה, אזל ואיתי קניא ויהיב זוזי בגויה והוה מסתמיך ואזיל ואתי עליה לבי דינא, אמר ליה למלוה נקוט האי קניא בידך,נסב ס"ת ואישתבע דפרעיה כל מה דהוה ליה בידיה' הדהוא מלוה רגז ותברה להדהוא קניא ואישתפך הנהו זוזי לארעא ואישתכח דקושטא אישתבע, **ואתא** לא עביד דמישתבע אדעתא דנפשיה והתניא זכן מצינו במשה רבינו כשהשביע את ישראל בערבות מואב אמר להם הוו יודעים שלא על דעתכם אני משביע אתכם אלא על דעתי ועל דעת המקום שנאמר °ולא אתכם לבדכם וגו' מאי אמר להו משה לישראל לאו הכי קאמר להו:"דלמא (ס)(עבידתא)מילי ואמריתון על דעתינו" משום הכי אמר להו על דעתי,לאפוקי מאי?לאו לאפוקי דאסיקו שמא לעבודת כוכבים אלוה,מכלל דעביד אינש דמשתבע אדעתא דנפשיה לא עבודת כוכבים אימרי,אלמא דכתיב °ובכל אלהי מצרים וגו',ולישבע יתהון דמקיימיתון(ג) מצות?משמע מצות המלך ולישבע יתהון דמקיימיתון כל מצות?משמע מצות ציצית בנגד כל *דאמר מר "ישקולה מצות ציצית כנגד כל מצות שבתורה" ולשבע יתהון דמקיימיתון תורה?משמע תורה אחת ולשבע יתהון דמקיימיתון "תורות"?משמע "תורת מנחה,תורת המאה,תורת אשם" ולשבע יתהון דמקיימיתון [תורות] (ומצות)? [הלוות] משמע "תורת המנחה" מצות משמע מצות המלך ולישבע יתהון דמקיימיתון תורה כולה?תורה כולה משמע עבודת כוכבים דתניא *חמורה עבודת כוכבים שכל הפופר בה כאילו מודה בתורה כולה ולישבע יתהון דמקיימיתון עבודת כוכבים ותורה כולה,אי נמי שש מאות ושלש עשרה מצות?(נ) אלא משה רבינו מילתא דלא מריחא נקט: אם לא ראיתי נחש בקורת בית הבד: *ולא והא הדוא חייא דהוה בשני שבור מלכא רמי ליה תליסר *אורוותא דתיבנא ובלע יתהון? אמר "שבואלין בטרוף,בולהו נחשי מיטרף? טרפי? אגבו טרוף קאמרינן, ולתני טרוף? מילתא אגב אורחיה קמ"ל דקורת בית הבד גבו טרוף,למאי נפקא מינה?למקח ומכר לומר לך המוכר קורת בית הבד לחבירו אי גבו טרוף אין ואי לא,לא: מתני'

דכיון דמידי דלא שייך בה גזומת הוא ודלא שבועת שוא היא: אלא אמר רבא לעולם דאמר שבועה אס לא לחיתי ללו אמר רב עמרס וכו'. לעומר דכי היכס דהכס (לקמן כה.) תניגן שלוף בשבועה לא מחמרינן לאסור פירות עליו כדאמרינן לקמן הכא נמי דאמר יאסרו פירות עולם עלי בשבועה אס לא לחיתי וכו' כלומר ואסולהו גווני דמחניתין קאי ורבותא מכום שאס בקורת בית הבד היא דס"ד למימר מהי דבבדרים למרינן להפירות מוחרין אסס היא מכום שלוף כשלא נחכוון לאסור פירות לא לקי מכום שוא •דאפר שוא לא לשכחן ומש"ה בדין הוא שנאמר שלא נחכוון לאסור פירות לאכל בשבועה דלי לא נחכוון לאסור פירות לקי מכום שוא ולאו לאסור פירות עליו נחכוון כי היכי דלא ליליק קמ"ל דאפי' בשבועה סמיכין אהלי מעמת דכחיב במחניתין דלי לאסור פירות נחכוון לא היה מולה חיסורן בחגלי כולה": **אדעתא דידן משתבע**. דלחע"ג דלא לשרינן ליה לחשתבע על דעתינו חיט עשבע על מה שים בלבו חלא על דעתינו: כשהן משביעין אותו. למודה מקלת: **אשקונדרי**. חחיוות עץ קטנה שמשחקין בהם: ואסיק להו שמא זוזי. כלה לא שמא מעות: א"ל פרעתיך. כלומר פרעתיך מקלת דלי כופר בכל כמה ליה למקט ספרא לחורייתא הא לא מחייב חלא שבועת היסת דליחא בקניטת חפן חלא ולאי מודה מקלת הוא והש"ס הכא לא חש לפרושי משום דלאו בהגהו דייו עסיק וכבר כתבתי בפרק שבועת הדיינין בסייעתא דשמיא: ה"ג **ואתשבע** דיהבית לך זוזך. ולא גרסינן דפרעית לך דהא ליהו ללו בחורת פרעון שקליה: **לא אתכס לבדכס**. לא כשאתס משתבעה לבבכס,אלא בא לומר שאף עס דוחות הבאים היה בורת ברית הא כתיב כאן הכי לא אתכ ישמו פה כו' ואת אשר אינו פה וכו': **דאי** משקיו שמא לעבודת כוכבים חלוה. כלומר ואע"פ שאינו במשמע הלשון הא דעתס על עבודת כוכבים: חמורה עבודת כוכבים. דכתיב בקרבן עבודת כוכבים וכי חשבו ולא תעשו לא כל כשאלו: אלא מילתא דלא מריחא נקט. ובפ' שבועות שאיס בתרא (שבועות כא.) מסקינן ה"ל לימת להו'על דעת',עכ"ל דעת המקום" ל"ל כי היכי דלא היהוי הפרה לבעותיהן ופירשתי שם בס"ד: תליסר °אורוותא דתיבנא. עיטור תליסר אורוות הבן: **בטרוף**. (ו)נמוי בקטים בקטים: גבו טרוף. קלין עקוי בקטים בגבו חלא בלוחלו בלבד: **למקח וממכר**. שבמוכר קורת בית הבד לחבירו סחס גרין שיהא טרוף וביבושלמי גרסי' דמיבש טרוף (ז)מרובע למרינן חחס לין מרובע בבריות ופריך חס כן למה ליה למחני קורת בית הבד ומשני לית לוחרח דחגיח מחפיס חלא מילחא רבה חגיעה נמל הפורח בחויר וליחני עכבר: מחני'

תוספות

בטרוף. פי' שהוא מחומר שיהו כמו קורות בית הבד ובי"ע דמה ענין מחומר לקורות בית הבד לכ"ע לפרש בפרוף פלש"ל בלע"ז ופריך כולהו נמי מרופין פירוש בנמן ולכך ניחח נבי קורות בית הבד:

פי' הרא"ש

ממוחה עבודת כוכבים שכל הסופר בה כו'. דכחיב בעבודת כוכבים וכי חשבו ולא חעשו חח כל המלות: חלא מילחא דלא מריחא נקט. על דעת המקום ועל דעתו: **מורוומא**. דחמכת. כמו מורות (מלכים ג ח): **ולישבע יתהון**. כלומר נחתי עצות: כולהו נחתי מיערף עלפי. כולהו נחתי מחים מרופים ניחוח בנמנם חיום מנוים: **הלוות**. עיטור תליסר אורוות הבן: **בטרוף**. ① נמנוי בקטים בקטים: גבו טרוף. קלין עקוי בקטים בגבו חלא בלוחלו בלבד: **למקח וממכר**. שבמוכר קורת בית הבד לחבירו סחס גרין שיהא טרוף וביבושלמי גרסי' דמיבש טרוף (ז)מרובע למרינן חחס לין מרובע בבריות ופריך חס כן למה ליה למחני קורת בית הבד ומשני לית לוחרח דחגיח מחפיס חלא מילחא רבה חגיעה נמל הפורח בחויר וליחני עכבר: מחני'

הגהות הב"ח

(ה) גם' דלמא עבדיתון מילי ותמריתון על דעתינו: (ו) שם בפרוף וכבל חלוי מלכים ופרוף וכבש יחהון דמקיימיתון תורה ומלות כנ"ל: (ז) שם ובשם עכבר מלות אין חלא מכשה כבינו: (ד) רש"י ד"ה לא לאו וכו'

גליון השי"ס בהרי"ן ד"ה חלא. ד"ה אין לא חסכמו. עי' בר"ן לעיל דף יד ע"ב ד"ה ואלא דחמר. שם ד"ה כמו מלסר מורוומא. מוהריטפ. כך ג' כר"ם שבועות פ"ב ע"ו ועי' פירושו בשבוך ובכ"ם שבועות פ"ב ועי' בגליון שבועות כמו:

כב א מיי' פ"ל מהל' שבועות הלכה יח סמג עשין קכג טוש"ע מ"מ סי' פז סעי' כ:

כג ב מיי' פ"ג מהלכות מילים הל' יב טוש"ע סימן כד:

כד ג מיי' פ"ג מהלכות עבודת כוכבים הל' ד סמג לאוין ע:

כה ד סמג לאוין ע:

שבועות כה. גא.

[ע"ל דעת המקום כן שבועות גא.]

[ע' תוס' שבועות כט: ד"ה מקום קניא]

[ע"ב עיין לעמוד הקודם]

[שבועות כט. כל הסוגיא ע"ם כמה וכמה פיטוייס]

[שבועות כט.]

[שבועות מג: שבועות כט.]

קידושין מ. מוליו כ. שבועות כט.

[שבועות כט.]

[שבועות ערך מדר כ' בגיכ אדרייתא פי' עורות וכתב כמעשה שהיה המכר כילמדינו ע"ם ועי' בפר"י שבועות כט:]